

Suomen valtion taloudelliset sitoumukset, vastuut ja saatavat Euroopan talous- ja velkakriisiin liittyen – tilanne 31.12.2014

Suomen valtio on Euroopan unionin (EU) ja euroalueen jäsenvaltiona osallistunut EU:n ja euroalueen talous- ja rahoitusvakautta tukeviin toimiin eri järjestelyjen kautta vuosina 2008–2014. Järjestelyt on toteutettu osana yhteisesti sovittuja talouden sopeutusohjelmia, joihin liittyy rahoitustukea eri muodoissa. Rahoitustuki on kaikissa muodoissaan lainaa, joka maksetaan takaisin. Ohjelmiin ovat osallistuneet eri instituutiot ja valtiot riippuen ongelmien luonteesta ja ohjelmien tavoitteesta. Rahoitustuki on myönnetty sitä varten perustettujen instituutioiden kautta tai valtioiden kahdenvälisinä lainoina.

Suomen antamien sitoumusten määrät lisääntyvät vasta silloin, kun mahdollisia uusia rahoitustukipäätöksiä tehdään ja niiden perusteella maksetaan lainaeriä tai annetaan takauksia. Tämä edellyttää aina erillistä eduskunnan hyväksyntää. EVM:n osalta yksittäiset rahoitustukipäätökset eivät lisää vastuita.¹ Kaikki annetut sitoumukset eivät johdu EU:n tai euroalueen talouskriisistä.² Suomen Pankki (SP) on osallistunut euroalueen kriisinhallintaan eurojärjestelmän osana ja raportoi riskeistään ja vastuistaan itsenäisesti. Valtiovarainministeriö (VM) julkaisee selvityksen valtion sitoumuksista ja vastuista kaksi kertaa vuodessa joulukuun lopun ja kesäkuun lopun tilanteista. Seuraavassa esitetään tilanne joulukuun 2014 lopussa.

Vuoden 2014 aikana Suomen valtion vastuut eivät enää merkittävästi nousseet. Tämä johtuu siitä, että vakautumiskehitys euroalueella jatkui, kun vuosina 2010–2012 sovitut Irlannin ja Portugalin lainaohjelmat saatiin päätökseen. Lainaeriä maksettiin vuoden aikana Euroopan rahoitusvakausvälineestä (ERVV) Kreikalle ja Portugalille. Euroalueen vakaumekanismista (EVM) maksettiin lainaeriä Kyprokselle, mutta samanaikaisesti Espanja aloitti oman rahoitustukiohjelmansa lainojen takaisinmaksun EVM:lle etuajassa. Lisäksi erityisesti ERVV:n käytössä olevien sitoumuksien määrään vaikutti myönteisesti matala korkotasoa, joka piti ERVV:n varainhankintakustannukset suhteellisen alhaisella tasolla. Mahdollinen korkojen nousu lisäisi ERVV-takausten käytössä olevaan määrää.

Taulukko: Yhteenveto Suomen valtion erityyppisistä vastuista, sitoumuksista ja saatavista 31.12.2014

EVM	Vaadittaessa maksettava pääomaosuus*	10/2012 maksettu pääomaosuus*	Huomioita
EVM – pääomaosuus	11,14	1,44	<i>Suomen osuus noin 1,79 %. Määräraha maksettuihin pääomaosuuksiin sisältyi valtion vuoden 2012 toiseen lisätalousarvioon.</i>
Takaukset ja lainat	Annettujen sitoumusten määrä miljardia euroa	Sitoumuksista käytössä/maksettu miljardia euroa	
ERVV – takaukset**	7,47	6,61	<i>ERVV:n antamat tukilainat kirjataan valtioiden EMU-velkaan. Ei vaikutusta valtion velkaan. Suomen osuus tällä hetkellä 1,929 %.</i>
Kahdenväliset lainat	1,0	1,0	<i>Laina Kreikalle. Määräraha talousarviossa 2010. Lainasta ei enää nostoja.</i>
Laskennalliset sitoumukset ja vastuut			<i>Suomen osuus EU:n ja IMF:n antamasta rahoituksesta ETA – alueen kriisimailla.</i>
ERVM:n tukilainat	0,78	0,75	<i>Osuus 1,6 %. Ei vaikutusta valtion velkaan.</i>
EU:n maksutasetuki	0,20	0,17	<i>Osuus 1,6 %. Ei vaikutusta valtion velkaan. Euroalueen ulkopuoliset EU:n jäsenvaltiot (Latvia, Romania ja Unkari).</i>
IMF:n antama rahoitus	0,54	0,36	<i>Osuus 0,53 %. Ei vaikutusta valtion velkaan.</i>
- josta euroalueen maat	0,39	0,35	<i>Kreikan, Irlannin, Portugalin ja Kyproksen lainaohjelmat</i>
Suomen saamat vakuudet rahoitustukiohjelmiin liittyen (miljardia euroa)			
Vakuudet yhteensä	1,23		<i>Vakuudet Suomen takausosuudelle Kreikan ERVV ohjelmassa ja osuudelle EVM:n kautta Espanjalle annetusta pankkitukilainasta.</i>

* Suomen enimmäisosuus vaadittaessa maksettavasta pääomasta on noin 11,14 miljardia euroa. Sitä maksetaan siinä tapauksessa, jos pääomaa tarvitaan tappioiden kattamiseksi taikka EVM:n maksukyvyttömyyden välttämiseksi. ** Annetut sitoumukset tarkoittaa ERVV:n voimassaolevaa varainhankintaohjelmaa (241 mrd. euroa) ja käytetyt sitoumukset siitä ERVV:n käyttämää määrää tarkastelujakoajana. Ohjelman enimmäismäärän nosto vaatii euroryhmän yksimielisen päätöksen ja Suomessa eduskunnan hyväksymisen.

¹ EVM:ssä rahoitustukiohjelmien hyväksyminen tai lainaerien maksaminen eivät vaikuta EVM:n pääomaan, joten niillä ole vaikutusta vaikuta Suomen sitoumuksiin tai vastuisiin. EVM:ssä pääoman korottamisesta päätetään erikseen.

² Suomen valtiolle tulee lisäksi ns. laskennallisia vastuita IMF:n ja EU:n kautta. Eduskunta hyväksyy Suomen osallistumisen näiden instituutioiden toimintaan ja niiden kautta myönnettäviin tukiohjelmiin sovitujen päätöksentekomenettelyjen perusteella.

1. Euroalueen vakausmekanismi (EVM)

- Lokakuusta 2012 alkaen EVM on ollut ensisijainen euroalueen kriisinhallintaväline. EVM:iin maksettu pääomaosuus (1,44 mrd. euroa) ei ole vastuusitoumus, vaan se luetaan Suomen valtion omaisuuseräksi.
- EVM:n kaikki perustajavaltiot ovat 30.4.2014 mennessä maksaneet kokonaan 80 mrd euron maksettavan pääoman. Latvian liittyttyä euroalueeseen siitä tuli myös EVM:n jäsen. Se on 31.12.2014 mennessä maksanut pääomaosuudestaan (noin 0,2 mrd euroa) 1. erän (0,04 mrd euroa). Vuotuisia eriä sillä on kaikkiaan viisi. Liettuan odotetaan liittyvän EVM:n jäseneksi vuoden 2015 aikana.
- EVM:n 500 mrd euron lainakapasiteetista oli 31.12.2014 sidottu Espanjan ohjelmaan maksetusta 41,3 mrd eurosta 39,7 mrd euroa, koska Espanja maksoi heinäkuussa takaisin 1,6 mrd euroa. Kyproksen vakautusohjelma sitoo lainakapasiteettia 9 mrd euroa. EVM:n lainakapasiteetista oli vuoden lopussa käytössä noin 45,4 mrd euroa, josta Espanjan osuus 39,7 mrd ja Kyproksen 5,7 mrd euroa. Suomen laskennallinen osuus käytetystä kapasiteetista oli noin 816 miljoonaa euroa.
- Yksittäisiä lainaohjelmia (kuten Kypros) ja niiden kautta annettua rahoitustukea ei käsitellä Suomen erillisinä sitoumuksina tai vastuina, koska EVM kansainvälisenä rahoituslaitoksena toimii ja vastaa riskeistään omalla pääomallaan.
- Suomen valtio on edellyttänyt, että se ei osallistu ERVV:n kautta annettaviin lainaohjelmiin ilman vakuuksia. Espanjan pankkijärjestelmän tervehdyttämisohjelma päätettiin aloittaa ERVV:n kautta, jolla ei ole etuoikeutettua velkoja-asemaa. Näin ollen lainalla ei ole etuoikeutettua velkojan asemaa sen siirryttyä toteutettavaksi EVM:n kautta. Tästä syystä on erikseen sovittu, että Suomi saa vakuuden sen varalle, että EVM:iin jouduttaisiin maksamaan lisää maksettua pääomaa Espanjan ohjelman takia. Vakuuden suuruus määräytyy Suomen laskennallisen lainaosuuden perusteella. Suomen valtio on saanut 31.12.2014 mennessä vakuuksia Espanjan pankkien talletussuojarahastolta markkina-arvoltaan yhteensä noin 298 miljoonaa euroa.

2. Euroopan rahoitusvakausväline (ERVV) ja sen varainhankinnalle annetut takaukset

- Euroopan rahoitusvakausväline (ERVV) perustettiin väliaikaiseksi rahoitustukimekanismiksi vuonna 2010 ja sen kautta voitiin myöntää rahoitusta 30.6.2013 saakka. Tämän jälkeen ERVV:n kautta ei enää rahoiteta mahdollisia uusia ohjelmia. ERVV oli 31.12.2014 mennessä lainannut Kreikalle yhteensä noin 141,8 mrd euroa, Irlannille 17,7 mrd euroa ja Portugalille 26 mrd euroa. ERVV:n lainaa Kreikalle on nostamatta 1,8 mrd euroa.
- ERVV:n helmikuussa 2012 hyväksytyyn **varainhankintaohjelman** 241 mrd euron määrästä on 31.12.2014 tilanteen mukaan käytössä noin 217,7 mrd euroa Kreikan, Irlannin ja Portugalin tukiohjelmien rahoitusta varten. **Suomen laskennallinen takausosuus oli käytössä olevasta määrästä korkoineen ja ylitakauksineen³ noin 6,61 mrd euroa.** Jos oletetaan, että ohjelman loppuosan noin 23,3 mrd euron varainhankinnan keskimaturiteetti on 5 vuotta ja korko 2,5 prosenttia, koko voimassa olevasta varainhankintaohjelmasta Suomen takausvastuu korkoineen ja ylitakauksineen olisi **noin 7,47 mrd euroa.**
- Kreikan, Irlannin ja Portugalin **ERVV-ohjelmien lainaehtoihin** on tehty huojennuksia ohjelmien aikana. Muutosten tarkoituksena on ollut Kreikan haastavat olosuhteet huomioivan realistisen takaisinmaksuaikataulun luominen. Vuosina 2011–2012 on sovittu yllämainittujen ohjelmien osalta 10 vuoden lyhennysvapaasta jaksosta. Lyhennysvapaa päättyy vuonna 2022. Lisäksi lainan maturiteetteja on pidennetty Irlannin ja Portugalin osalta 21 vuoteen ja Kreikan osalta 32,5 vuoteen. Korot on alennettu vastaamaan ERVV:n varainhankintakustannuksia. Lainaehtojen muutokset merkitsevät si-

³ Suomen takausvastuuosuuksia laskettaessa otetaan huomioon ylitakaus varainhankinnan pääomalle ja koroille. ERVV:n mukaan täsmällinen ylitakausmäärä on laskettu eri tavoin ajankohdasta riippuen. Ylitakausprosentti on vaihdellut 120 %:n ja 160,78 %:n välillä yli vuoden velkakirjoille. Alle vuoden velkakirjojen osalta on käytetty 151,38 % tai 151,70 %. Jäljellä olevan varainhankinnan määrän osalta ylitakausprosenttina on käytetty 165 %:ia. Tiedot ERVV:n liikkeeseen laskemista velkainstrumenteista löytyvät ERVV:n sivulta: http://www.efsf.europa.eu/investor_relations/issues/index.htm

tä, että ERVV:n varainhankinnan tarve jatkuu vastaavasti, ja alkaa pienentyä vasta kun lainojen takaisinmaksut alkavat. Tämän johdosta myös tarve ERVV:n varainhankinnan takauksille jatkuu. Vaikka lainaohjelmista ei maksettaisi enää uusia lainaeriä niiden päättymisen jälkeen, ERVV:n käytössä oleva takausmäärä muuttuu korkojen muutosten mukaan.

- Kaikkiaan toisesta vakautusohjelmasta on Kreikalle maksettu ERVV:n kautta 31.12.2014 mennessä 141,8 mrd euroa⁴. Portugalin ja Irlannin rahoitustukiohjelmat ovat päättyneet ja nämä maat ovat onnistuneet vuoden 2014 aikana palaamaan menestyksellisesti velkakirjamarkkinoille. Lainaehtojen muutoksista on tietoa VM:n ulkoisilla verkkosivuilla.

3. Kahdenväliset lainat

- Suomen kahdenvälisestä lainasta **Kreikalle** on maksettu noin 1,005 mrd euroa. Tästä on saatu 31.12.2014 mennessä korkotuottoja yhteensä 60,8 miljoonaa euroa ja palkkioita 5 miljoonaa euroa. Suomen alkuperäisestä noin 1,48 mrd euron lainasitoumuksesta ei tehdä enää uusia nostoja. Joulukuussa 2012 osana Kreikan toisen lainaerän maksamista sovittiin kahdenvälisen lainojen ehtojen muutoksista. Erityisesti sovittiin, että lainojen maturiteetteja pidennettiin 30 vuoteen ja korkomarginaalia alennettiin yhdellä prosenttiyksiköllä. Kreikan kahdenvälisen lainan korkomarginaali on 3 kuukauden euribor plus 0,50 %. Tällä korolla Suomen valtio sai vuonna 2014 korkotuottoa noin 4,4 miljoonaa euroa.
- Suomen valtiolla ei ollut 31.12.2014 enää kahdenvälisiä lainasaatavia **Islannilta**. Lainasta on saatu korkotuloja noin 24,3 miljoonaa euroa. **Latvia** ei nostanut varoja Suomen lainasitoumuksesta, joka on rauennut.

4. Laskennalliset⁵ sitoumukset ja vastuut

4.1. Euroopan rahoituksen vakautusmekanismi (ERVM)

- **EU:n kriisimekanismi ERVM:n** kautta Suomella on laskennallisia vastuita annetuista sitoumuksista yhteensä noin 0,78 mrd euroa ja annetusta rahoitustuesta noin 0,75 mrd euroa. ERVM on kriisin aikana lainannut Irlannille 22,5 mrd euroa ja Portugalille 24,3 mrd euroa. Molempien maiden ohjelmat ovat päättyneet.

4.2. EU:n maksutaseapu

- EU on antanut 2008 jälkeen **maksutaseapua euroalueen ulkopuolisille jäsenvaltioilleen** Latvialle, Romanialle ja Unkarille yhteensä 11,4 mrd euroa (tilanne 31.12.2014)., Lisäksi Romanialle on syyskuussa 2013 myönnetty 2 mrd euron ennakkollinen tuki. Suomen osuus käytössä olevasta maksutaseavusta ja sitoumuksesta Romanian ennakkolliseen tukeen oli yhteensä noin 0,2 mrd euroa.

4.3. Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF)

- IMF oli 31.12.2014 mennessä antanut **euroalueen kriisimaiden** (Kreikka, Kypros, Irlanti ja Portugali) ohjelmiin liittyvää tukirahoitusta yhteensä noin 65,8 mrd euroa ja on ohjelmissa sitoutunut yhteensä 72,7 mrd euron rahoitukseen. Suomen laskennalliset osuudet ovat vastaavasti noin 0,39 mrd euroa ja 0,35 mrd euroa. Irlanti ilmoitti kesällä 2014 pyrkivänsä aloittamaan IMF-lainojensa takaisinmaksun etujassa, koska maan markkinaehtoisen rahoituksen edellytykset olivat vuoden 2014 aikana palautuneet. Irlannin ehdotus sai lopullisen hyväksyntänsä marraskuussa 2014 Ruotsin hyväksytyä viimeisenä maana Irlannin ehdotuksen. Myös Portugali on ilmoittanut vuoden 2015 alkupuolella kaavailevansa IMF-lainojen ennaaikaista takaisinmaksua.
- **Euroalueen ulkopuolisilla** Euroopan talousalueen kriisitukea saaneilla mailla (Islanti, Latvia, Puola, Romania ja Unkari) oli 31.12.2014 takaisin maksamatonta rahoitustukea yhteensä noin 1,6 mrd euroa. IMF oli lisäksi sitoutunut yhteensä noin 28,3 mrd euron rahoitusvastuuseen, josta noin 26,3 mrd

⁴ Kumulatiivinen summa maksuerien kertymästä, kts. ERVV:n sivu: <http://www.efsf.europa.eu/about/operations/index.htm>

⁵ Suomen laskennallinen (jäsen)osuus EU:n ja ERVM:n vastuista on 1,6 % ja IMF:n vastuista 0,53 %.

euroa liittyy Puolan ennakolliseen ohjelmaan (ei nostoja). Suomen laskennalliset osuudet olivat näin ollen annetusta tuesta noin 0,01 mrd euroa ja sitoumuksista noin 0,15 mrd euroa.

- IMF:n johtokunta päättää itsenäisesti osallistumisesta rahoitustukiohjelmiin. Suomi on mukana päätöksenteossa osana Pohjoismaiden ja Baltian vaalipiiriä. Vaalipiirin yhteenlaskettu kiintiö on 3,4 prosenttia ja Suomen osuus 0,53 prosenttia. IMF:n antamaa rahoitustukea on eritelty liitteessä 2.

5. Suomen valtion saamat vakuudet

- Suomen valtio on saanut Kreikan toisen ohjelman ja Espanjan ohjelman osalta vakuudet⁶, joiden määrät perustuvat ERVV:n tai EVM:n myöntämien lainojen määriin. Vakuus molemmista em. rahoitustukiohjelmissa on vuoden 2014 loppuun mennessä saatu kokonaisuudessaan vakuussopimusten mukaisesti.
- Espanjan päättyneessä ohjelmassa vakuutta on kertynyt markkina-arvoltaan noin 298 miljoonaa euroa ja Kreikan ohjelmassa noin 930 miljoonaa euroa. Yhteensä Suomen valtion saamien vakuuksien markkina-arvo oli 31.12.2014 siis noin 1,23 mrd euroa. Euromääräisinä maksuina saadut vakuudet on sijoitettu korkean luottokelpoisuuden omaavien eurovaltioiden (Suomi, Hollanti, ja Ranska) velkakirjoihin.

6. Näkymiä

- Kreikan II-sopeutusohjelmaan kuuluva ERVV:n rahoitustukiohjelman on määrä päättyä helmikuun 2015 lopussa. ERVV:n lainaeriä oli joulukuussa maksamatta 1,8 miljardia euroa. IMF:n toinen lainaohjelma Kreikalle jatkuu vuoden 2016 maaliskuuhun saakka. Kreikka aloitti ensimmäisen lainaohjelman lyhennykset IMF:lle vuonna 2014.

---

⁶ Vakuuden osuus annettavasta luotosta perustuu luottoluokituslaitos Standard & Poor'sin oletukseen tappioista, joita on aiemmin aiheutunut velkakirjanhaltijoille valtioiden velkajärjestelyissä. Vakuus kattaa tuensaajavaltioon liittyvää luottoriskiä. Vakuuksien määrä ei perustu ERVV:n varainhankinnalle annettavan takauksen määrään, koska nämä riskit eivät liity tuensaajavaltion luottoriskisiin, vaan ERVV:n toimintaan liittyviin riskeihin, joista vastaavat euroalueen valtiot yhdessä.

LIITE 1: Eurokriisin keskeisten instituutioiden ja niihin liittyvien vastuukäsitteiden selitykset

- EVM: Euroopan vakausmekanismi (englanniksi: *European Stability Mechanism, ESM*) on euromaiden Luxemburgiin perustama omalla pääomalla toimiva kansainvälinen rahoituslaitos, jonka, samoin kuin Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF), tehtävänä on viime kädessä edesauttaa rahoitusvakauden, julkisen talouden kestävyys- ja talouden kasvuedellytysten palautumista. Euroalueen näkökulmasta tavoitteena on lisäksi saada aikaan kriisin hallittu ratkaisu tartuntavaikutusten estämiseksi ja rahoitusjärjestelmän tervehdyttämiseksi. EVM:n enimmäislainanantokyyky on 500 miljardia euroa. EVM:n 700 miljardin euron peruspääoma koostuu yhteensä 80 miljardin euron suuruisesta vuoden 2014 huhtikuun loppuun mennessä kokonaisuudessaan maksetusta osakepääomasta sekä yhteensä enintään 620 miljardin euron suuruisesta vaadittaessa maksettavasta osakepääomasta. EVM-sopimus tuli voimaan 27. syyskuuta 2012 ja EVM aloitti virallisesti toimintansa 8. lokakuuta 2012. EVM on toimintansa aloittamisen jälkeen pääasiallinen eurokriisin hallintamekanismi. Latvia liittyi EVM:n jäseneksi vuonna 2014 ja Liettua on liittymässä vuoden 2015 alkupuolella.
- ERVV: Euroopan rahoitusvakausväline (englanniksi: *European Financial Stability Facility, EFSF*) on euromaiden Luxemburgiin perustama osakeyhtiö, jonka tehtävänä on toimia väliaikaisena kriisinhallintavälineenä myöntämällä kriisiytyneille euromaille rahoitustukea enintään vuoden 2013 kesäkuun loppuun saakka. Euroalueeseen kuuluvat valtiot takaavat ERVV:n varainhankinnan lukuun ottamatta väistyviä takaajia, joita voivat pyynnöstään olla tuen piirissä olevat tai tuen piiriin joutuvat kriisimaat. ERVV:n varainhankinnalle annettavien takausten kokonaismäärä oli aluksi 440 miljardia euroa, josta se korotettiin pääomaltaan 780 miljardiin euroon. Suomen noin 7,92 miljardin euron alkuperäistä kokonaistakaussitoumusta muutettiin lokakuussa 2011 ERVV-puitesopimuksen muutoksella (SopS 99/2011). Tämän perusteella Suomi on sitoutunut antamaan takauksia ERVV:n varainhankinnan pääoman ja sille annettavan 65 prosentin ylitakauksen osalta yhteensä enintään 13,97403 miljardin euron arvosta. Tämän lisäksi takaus kattaa myös ERVV:n varainhankinnan korot, kulut ja niille annettavan ylitakauksen, jotka aikaisemmin sisältyivät kokonaistakaukseen.
- ERVM: Euroopan rahoituskensvakausmekanismi (englanniksi: *European Financial Stabilisation Mechanism, EFSM*) on neuvoston asetuksella (EU) N:o 407/2010 perustettu hätärahoitusohjelma, jota komissio hallinnoi. Päätoimet taloudellisen avun myöntämisestä tekee neuvosto. Komissio kerää markkinoilta rahaa käyttäen Euroopan unionin budjettia vakuutena. Budjetin kautta kaikki 27 EU:n jäsenvaltiota ovat osallisina ERVM:n lainoissa kriisimaille. ERVM:n myöntämien lainojen yhteenlaskettu summa on rajoitettu 60 miljardiin euroon. ERVM:n rahoituskapasiteetista on sidottu noin 48 miljardia euroa Portugalin ja Irlannin ohjelmien rahoitukseen. Sittemmin on sovittu, ettei ERVM:a enää tulla käyttämään mahdollisten uusien ohjelmien rahoittamiseen.
- EU:n maksutasetuki (englanniksi: *EU balance-of-payments assistance*) myönnetään unionin keskipitkän ajan lainoina, jotka annetaan yleensä Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja muiden monenvälisen lainantajien, kuten Euroopan investointipankin (EIB), Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankin (EBRD) tai Maailmanpankin (WB), myöntämän rahoituksen tai jäsenvaltioiden kahdenvälisen avun yhteydessä. Kyseessä on poikkeuksellinen järjestely, jonka käytöstä neuvosto päättää tapauskohtaisesti. Potentiaalisia tuensaajia ovat euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot, joilla on vakavia maksutasevaikeuksia. Järjestelyn tarkoituksena on helpottaa jäsenvaltioiden yleisiä ulkoisia rahoitusvaikeuksia ja palauttaa niiden maksutasetilanteen kestävyys. Talous- ja rahoituskomiteaa kuultuaan komissio ja asianomainen jäsenvaltio sopivat talouspoliittisista edellytyksistä yhteisymmärryspöytäkirjassa, joka allekirjoitetaan ennen lainasopimusten täytäntöönpanoa. Ennen uusien lainaerien maksamista tarkistetaan, että jäsenvaltio toteuttaa edellytetyt toimet. Maksutasejärjestely aktivoitiin uudelleen vuonna 2008 kansainvälisen talous- ja finanssikriisin seurauksena. Sen enimmäismäärä nostettiin joulukuussa 2008 12 miljardista eurosta 25 miljardiin euroon. Toukokuussa 2009 päätettiin enimmäismäärän nostamisesta edelleen 50 miljardiin euroon, jotta voitaisiin reagoida nopeasti mahdollisiin uusiin maksutasetukipyntöihin.
- IMF: Kansainvälinen valuuttarahasto (englanniksi: *International Monetary Fund, IMF*) on kansainvälinen järjestö, joka valvoo maailmanlaajuisia rahoitusjärjestelmää tarkkailemalla ulkomaisia vaihtokursseja ja maksutaseita, ja antaa pyydettyä teknistä ja taloudellista apua. Sen tavoite on loiventaa kansainvälisen finanssijärjestelmän markkinahäiriöitä ja tukea tilapäisiin rahoitusvaikeuksiin joutuneita jäsenvaltioita. IMF:ään kuuluu nykyään 188 jäsenmaata. IMF:n rahoituskapasiteetti muodostuu tällä hetkellä paitsi yleisistä jäsenosuusvaroista myös väliaikaisiksi tarkoitetuista lainauspitoumuksista (englanniksi *New Arrangements to Borrow, NAB*), joilla tarkoitetaan varoja, jotka IMF:n vauraimmat jäsenvaltiot ovat sitoutuneet lainaamaan IMF:lle, kun järjestely päätetään aktivoitua. Suomen laskennallinen osuus IMF:n lainoituksesta perustuu Suomen kiintiöosuuteen, joka on 0,53 prosenttia.

LIITE 2 – Yhteenvedo sitoumuksista, vastuista ja saatavista 31.12.2014 (mrd. euroa)

1 EVM				
- Suomen osuus koko pääomasta		12,58		
- maksettu pääomaosuus		1,44		
- vaadittaessa maksettava osuus		11,14		
EVM:n lainat kriisimaille				
- Espanja		39,7		
- Kypros		5,7		
2 ERVV - varainhankintaohjelma		ohjelma	käytössä	
- 2/2012 hyväksytty varainhankintaohjelma		241,0	217,7	
- Suomen osuus takauksista ylitakauksineen		7,47 *	6,61	
* Ohjelman käyttämättömälle loppuosalle on oletettu 5 vuoden keskimaturiteetti ja 2,5 prosentin korko.				
ERVV:n lainat kriisimaille		sitoumus	maksettu	Suomen osuus (laskennallinen)
- Kreikka (II vakautusohjelma)		143,6	141,8	2,74
- Irlanti		17,7	17,7	0,34
- Portugali		26,0	26,0	0,50
3 Kahdenväliset lainat		lainapääoma		
- Islanti		0,00		
- Kreikka (I vakautusohjelma)		1,00		
4 ERVM:n lainat ja sitoumukset		maksettu	sitoumus	Suomen osuus
- Irlanti		22,5	22,5	0,36
- Portugali		24,3	26,0	0,42
Yhteensä		46,8	48,5	0,78
5 EU:n maksutasetuki		annettu	sitoumus	Suomen osuus
Latvia		1,9	0,0	0,030
Romania*		5,0	2,0	0,112
Unkari		3,5	0,0	0,056
Yhteensä		10,4	2,0	0,198
6 IMF:n rahoitustuki Euroopan kriisimaille**		annettu	sitoumus	Suomen osuus
Kreikka (I ja II vakautusohjelma)		23,9	28,0	0,148
Irlanti		14,1	17,7	0,075
Portugali		27,4	26,0	0,145
Kypros		0,4	1,0	0,005
Romania*		1,6	2,0	0,019
Puola (FCLC)		0,0	26,3	0,139
Islanti***		0,3	0,0	0,001
Yhteensä		67,7	101,0	0,533

* annettu tuki = 2008 jälkeen annettu rahoitus, jota ei ole maksettu takaisin; sitoumus = annetun tuen lisäksi sovittu uusi rahoitus, johon on sitouduttu; Suomen osuus molemmista yhteensä.

** Suomen osuus maksetusta tuesta (IE, PT ja Islanti) tai sitoumuksista (GR, CY, PL).

*** Islannin ohjelmarahoituksesta takaisinmaksamaton osuus.